

תאריך עדכון: 11/03/13

שם המרצה: ד"ר אסתר אורליאן

שם הקורס: פתולוגיה והתערבות בגיל הרך

מספר הקורס: 60-741-01

סוג הקורס: שיעור (בחירה)

שנת לימודים: תשע"ד סמסטר: א' היקף שעות: 2

אתר הקורס באינטרנט: אין

א. מטרת הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

- לרכוש ידע קליני/טיפולי לגבי גילאי 0-3:
- להכיר פתולוגיות אופייניות בינקות, בהקשר של מערכות סיווג רלוונטיות ומודלים של התפתחות
- להבחין בין גישות שונות להתערבות בינקות, ולהכיר מבחר מייצג של התערבויות המתנהלות בשטח
- לפתח חשיבה קלינית המתאימה לעבודה עם תינוקות ומשפחותיהם

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

הקורס עוסק בהמשגה של פתולוגיה והתערבות בגיל הרך, מאפיינים, וסוגיות רלוונטיות. נושאים כלליים: מודלים של התפתחות/פתולוגיה בגיל הרך, פתולוגיות אופייניות בינקות, מודלים של התערבות, מבחר התערבויות

מהלך השיעורים:

הרצאה ודיון, שימוש במצגות ובקטעים מצולמים לפי הצורך

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

הקדמה לפתולוגיה בגיל הרך
הגדרת הפתולוגיה, מערכות סיווג,
תקינות לעומת פתולוגיה בשלבים שונים של התפתחות

קריאה:

קרן, מ. (1998). פסיכופתולוגיה של תקופת הינקות (מהלידה עד גיל 3 שנים). בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר, ש. טיאנו (עורך). תל-אביב: דיונון-אוניברסיטת תל-אביב, 169-193.

Greenspan, S.I. (1992). Infancy and Early Childhood: The Practice of Clinical Assessment and Intervention with Emotional and Developmental Challenges. Madison, CT.: International Universities Press, 3-28.

Zeanah, C.H. & Larrieu, J.A. (2000). Mother-blaming, relationship psychopathology, and infant mental health: A commentary on Ward, Lee, & Lipper (2000). Infant Mental Health Journal, 21, 443-447.

הפרעות בוויסות

קריאה:

Greenspan, S.I. & Wieder, S. (1997). Regulatory Disorders. In J. Noshpitz (Ed.), Handbook of Child and Adolescent Psychiatry: Vol. 1. Infants and Preschoolers: Development and Syndromes. NY: Wiley, 508-520.

הפרעות באכילה/האכלה הפרעות בשינה

קריאה:

Chatoor, I. (1997). Feeding Disorders of Infants and Toddlers. In Noshpitz, Handbook, 367-386.
Anders, T., Goodlin-Jones, B., & Sadeh, A. (2000). Sleep Disorders. In C.H. Zeanah, Jr. (Ed.), Handbook of Infant Mental Health (2nd ed.). NY: Guilford, 326-338.

הפרעות התפתחות רחבות היקף / הפרעות בהתייחסות ובתקשורת / ספקטרום ה PDD

קריאה:

Greenspan, S.I. & Wieder, S. (1999). A functional developmental approach to autism spectrum disorders. Journal of the Association for Persons with Severe Handicaps, 24, 147-161.

הפרעות על בסיס סביבתי: תסמונת בתר-חבלתית (PTSD) הפרעות בהתקשורת

קריאה:

Ruttenberg, B.A. (1997). Traumatic Stress Disorder of Infancy and Childhood. In Noshpitz, Handbook, 520-536.
Zeanah, C.H., Jr. & Boris N.W. (2000). Disturbances and Disorders of Attachment in Early Childhood. In Zeanah, Handbook (2nd), 353-368.

הפרעת חרדה

דכאון

דכאון באם אחרי לידה

קריאה:

Kaitz, M. & Maytal, H. (2005). Interactions between anxious mothers and their infants – an integration of theory and research findings. Infant Mental Health Journal, 26, 570-597.

- Luby, J.L. (2000). Depression. In Zeanah, Handbook (2nd), 382-396.
Blum, L.D. (2007). Psychodynamics of postpartum depression. Psychoanalytic Psychology, 24, 45-62.

**הפרעות נוספות - עם שימת דגש על ההיבטים הרלוונטיים לגיל הרך
פיגור שכלי
הפרעות בתקשורת ושפה**

- Thomasgard, M. & Shonkoff, J. P. (1993). Mental Retardation. In Zeanah, Handbook, 250-259.
Wetherby, A.M. & Prizant, B.M. (1997). Speech, Language, and Communication Disorders in Young Children. In Noshpitz, Handbook, 473-491.
Wright, C. & Northcatt, C. (2004). Schematic decision trees for DC: 0-3. Infant Mental Health Journal, 25, 171-174.

**הקדמה להתערבות בגיל הרך
כללים מנחים, מודלים של התערבות**

קריאה:

- Stern, D.N. (1995). The Motherhood Constellation: A Unified View of Parent-Infant Psychotherapy. NY: Basic Books, 11-17, 147-167.

**סוגים של התערבות בגיל הרך
ניתוח של קטעי התערבות**

קריאה:

קטעים נבחרים מתוך :

- Baradon, T. (2005). The Practice of Psychoanalytic Parent-Infant Psychotherapy: Claiming the Baby. NY: Routledge.

- Treating Parent - Infant Relationship Problems: Strategies for Intervention.
(2004). Sameroff, A.J., McDonough, S.C., & Rosenblum, K.L. (Eds). NY: Guilford

התערבויות המותאמות להפרעות ספציפיות

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: בסיס קליני, ובמיוחד המשגה מבוססת לגבי פתולוגיה וטיפול

חובות / דרישות / מטלות:

נוכחות והשתתפות בשיעורים, קריאה, מבחן סופי

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ציון מספרי - 100% על בסיס מבחן הסופי

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

קריאת חובה רשומה למעלה

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

ספרי יסוד:

- American Psychiatric Association Press (1994). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (4th ed.). Washington, DC: Author.
- Handbook of Child and Adolescent Psychiatry: Vol.1. Infants and Preschoolers: Development and Syndromes. (1997). J. Noshpitz (Ed.). NY: Wiley.
- Handbook of Infant Mental Health (2nd ed.). (2000). C.H. Zeanah, Jr. (Ed.). NY: Guilford.
- Handbook of Infant Mental Health. (1993). C.H. Zeanah, Jr. (Ed.). NY: Guilford.
- WAIMH Handbook of Infant Mental Health (Vols. 1-4). (2000). Osofsky, J.D. & H. E. Fitzgerald (Eds.) NY: Wiley.
- Zero to Three National Center for Clinical Infant Programs (2005). Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood: DC: 0-3R. Arlington, VA: Author.
- Zero to Three National Center for Clinical Infant Programs (1994). Diagnostic Classification: 0-3; Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood. Arlington, VA: Author.

קריאה מומלצת:

- Aquarone, S. (2004). Infant-Parent Psychotherapy: A Handbook (Tavistock Clinic). London: Karnac.
- Cesari, A., Maestro, C., Cavallaro, A., Chilosi, A., Pecini, C., Pfanner, L., & Muratori, F. (2003). Diagnostic boundaries between regulatory and multisystem developmental disorders: A clinical study. Infant Mental Health Journal, 24, 365-377.
- Dowling, D. (2006). "'The Capacity to Be Alone:' Rediscovering Winnicott and his Relevance to Parent-Infant Psychotherapy." In A Question of Technique, M. Lanyado & Horne, A. (Eds.). NY: Routledge.
- Feldman, R., Keren, M., Gross-Rozval, O., & Tyano, S. (2004). Mother-child touch patterns in infant feeding disorders. Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 43, 1089-1097.
- Greenspan, S. & Weider, S. (2005). Infant and Early Childhood Mental Health: A Comprehensive, Developmental Approach to

- Assessment and Intervention. VA: American Psychiatric Association.
- Guedeney, A. (1997). From early withdrawal reaction to infant depression: A baby alone does exist. Infant Mental Health Journal, 18, 339-349.
- Innovations in Parent-Infant Psychotherapy. (2007). M.E. Pozzi-Monzi, (Ed.). London: Karnac.
- Infant-Parent Research and Intervention. (2005). Collection of Papers in Psychoanalytic Study of the Child, 60.
- Lieberman, A., Padron, E., Van Horn, P., & Harris, W.W. (2005). Angels in the Nursery: The intergenerational transmission of benevolent parental influences. Infant Mental Health Journal, 26, 504-520.
- Morrell, J. & Steele, H. (2003). The role of attachment security, temperament, maternal perception, and care-giving behavior in persistent infant sleeping problems. Infant Mental Health Journal, 24, 447-468.
- Nylen, K.J., Moran, T.E., Franklin, C.L., & O'Hara, M.W. (2006). Maternal Depression: A Review of Relevant Treatment Approaches for Mothers and Infants. Infant Mental Health Journal, 27, 327-343.
- Slade, A. & Cohen, L.J. (1996). The process of parenting and the remembrance of things past. Infant Mental Health Journal, 17, 217-238.

חומר מחייב למבחנים:
חומר של ההרצאות והדיונים, וקריאה שצויינה